

Безпечна весна в охороні праці: ризики профілактика, контроль

Оксана Перегуда

Експерт з охорони здоров'я та безпеки праці

Чому весняний період особливий

Ожеледиця + талі води = падіння, травми

Різкі перепади температури = застуди, погіршення самопочуття

Підвищена вологість = слизькі поверхні на території та в приміщеннях

Погодні явища (вітер, дощ) = ризики під час робіт на відкритому повітрі

Активізація дорожнього руху = більше ДТП

Весняна втома = зниження уваги, більше помилок і неуважність

Практики для зменшення весняних ризиків

1. Контроль стану території

Прибрати залишки льоду та талої води, посипати слизькі ділянки. Слідкувати за станом доріжок, пандусів та сходів.

2. Перевірка обладнання та інструментів

Оглянути інструменти, які могли постраждати взимку (волога, корозія).

Перевірити справність електроінструментів через підвищену вологість

3. Організація безпечних робіт на висоті та відкритому повітрі

Врахувати весняні поривчасті вітри та раптові дощі. Обмежити роботи на висоті під час нестабільної погоди.

4. Усунення сезонної втоми працівників

Скоротити монотонні навантаження, планувати перерви.

Нагадати про гідратацію та харчування — весняна слабкість реальна.

5. Перевірка систем вентиляції та освітлення

Весняна вологість може погіршувати мікроклімат у приміщеннях.

Перевірити тягу, фільтри, освітленість робочих зон

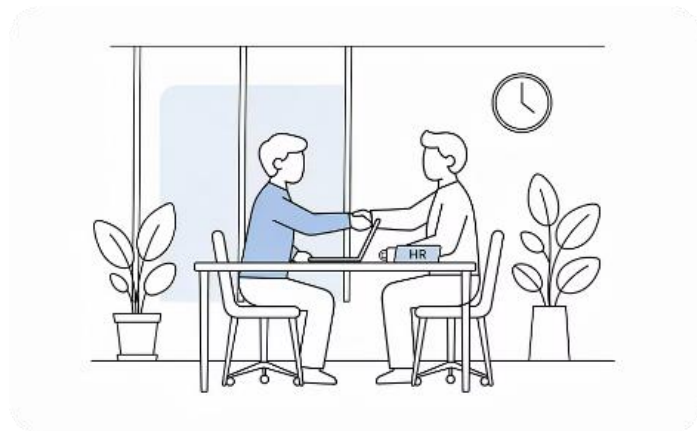

Медичний огляд як головний інструмент безпеки

Як проводити медогляди працівників урегульовує Порядок організації та проведення обов'язкових медичних оглядів працівників певних категорій, затверджений наказом МОЗ від 08.09.2025 № 1393

Види медоглядів

Попередній

Періодичні

Позачерговий

Практичний кейс

Новоприйнятий працівник у квітні проходить попередній медогляд за Порядком № 1393. У червні на підприємстві стартує черговий періодичний медогляд, і виникає питання: чи потрібно направляти цього працівника знову?

1. Не треба направляти, він ще в гарантійному періоді
2. Дійсний один місяць
3. Нехай іде з колективом — медогляд же не тільки про здоров'я, а й про корпоративну єдність
4. Дійсний але не більше 9 місяців з дня проведення попереднього медичного огляду

п. 15 результати ОМО для працівників, які поточного року прийняті на роботу і пройшли попередній медичний огляд, зараховуються, а працівник є таким, що не підлягає періодичному медичному огляду на термін (строк), визначений у додатку 3 до Порядку, але не більше 9 місяців з дня проведення попереднього медичного огляду

Працівника перевели на іншу ділянку, де робота пов'язана зі шкідливими та небезпечними виробничими факторами, а також підвищеною важкістю та напруженістю праці. Керівник не повідомив працівника письмово про зміну умов праці та характеру роботи перед переведенням. Чи є правомірними дії керівника, якщо працівника перевели на роботу зі шкідливими умовами без будь-якого письмового попередження?

1. Працівника перевели так тихо і непомітно, тому оформляти нічого не потрібно
2. Потрібно попередити працівника про зміни умов праці та характеру роботи не пізніше ніж за два місяці
3. Потрібно попередити працівника про зміни умов праці та характеру роботи не пізніше ніж за 6 місяців
4. Не потрібно попереджувати, вистачає рішення керівника

п.16. У разі переведення працівника на іншу роботу в умовах дії шкідливих та небезпечних виробничих факторів, важкості та напруженості трудового процесу, роботодавець в обов'язковому порядку письмово попереджує працівника про зміни умов праці та характеру роботи не пізніше ніж за **два місяці**, з урахуванням особливостей, передбачених частиною другою статті 3 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»

На нараді керівництва всі серйозно обговорювали питання медоглядів кого саме призначати відповідальним, тож почалися... творчі пошуки.— «Може, призначимо бухгалтера? Він у нас і так все рахує».

— «Ні, він після останнього авралу навіть слово «медогляд» боїться чути».

— «Тоді давайте ІТ-фахівця? Він же розумний!»

— «Та він нам на медкомісію ще й Wi-Fi поставить, щоб швидше проходили... але відповідати точно не буде».

— «Може, охорона праці?»

— «Ну, вони хоча б знають, що таке шкідливі фактори... і куди працівники постійно тікають від комісії!»

Після півгодини обговорень дійшли висновку:

Чинне законодавство не вказує, на кого роботодавець може покласти обов'язки з організації обов'язкових медоглядів працівників Але роботодавець зобов'язаний призначити відповідальних осіб за організацію ОМО за участі служби охорони праці (п. 2 розд. III Порядку № 1393).

Відповідальна особа за медогляди пан Петро сів складати списки працівників. Працює, друкує, підбирає дані — усе серйозно, як у медичному серіалі. А потім зненацька зупиняється й каже:— «Так... скільки там потрібно? Один? Два? Може, три?...» Колеги підказують, жартують, а він уже почав друкувати п'ятий, бо «про запас ще нікому не заважав».

І тільки тоді згадає, що потрібно ...

П. 10. Списки працівників складаються протягом місяця з дати складання Переліку у чотирьох примірниках:

1. для роботодавця;
2. для надавача послуг з проведення ОМО, з яким укладено договір;
3. для територіального органу Пенсійного фонду України;
4. для первинної профспілкової організації підприємства, установи та організації або представника трудового колективу (за запитом).

На підприємстві всі спокійно працювали, аж раптом до кабінету охорони праці забігає працівник і каже:

— «Мені здається, що моє здоров'я погіршилося... бо щоразу, коли чую слова медичний огляд, у мене одразу піднімається тиск і зникає бажання працювати!»

Інженер з охорони праці переглянувся з керівником, швиденько відкрив Порядок № 1393 і каже:

— «Ну що ж... якщо ти вважаєш, що це пов'язано з умовами праці — ласкаво просимо на

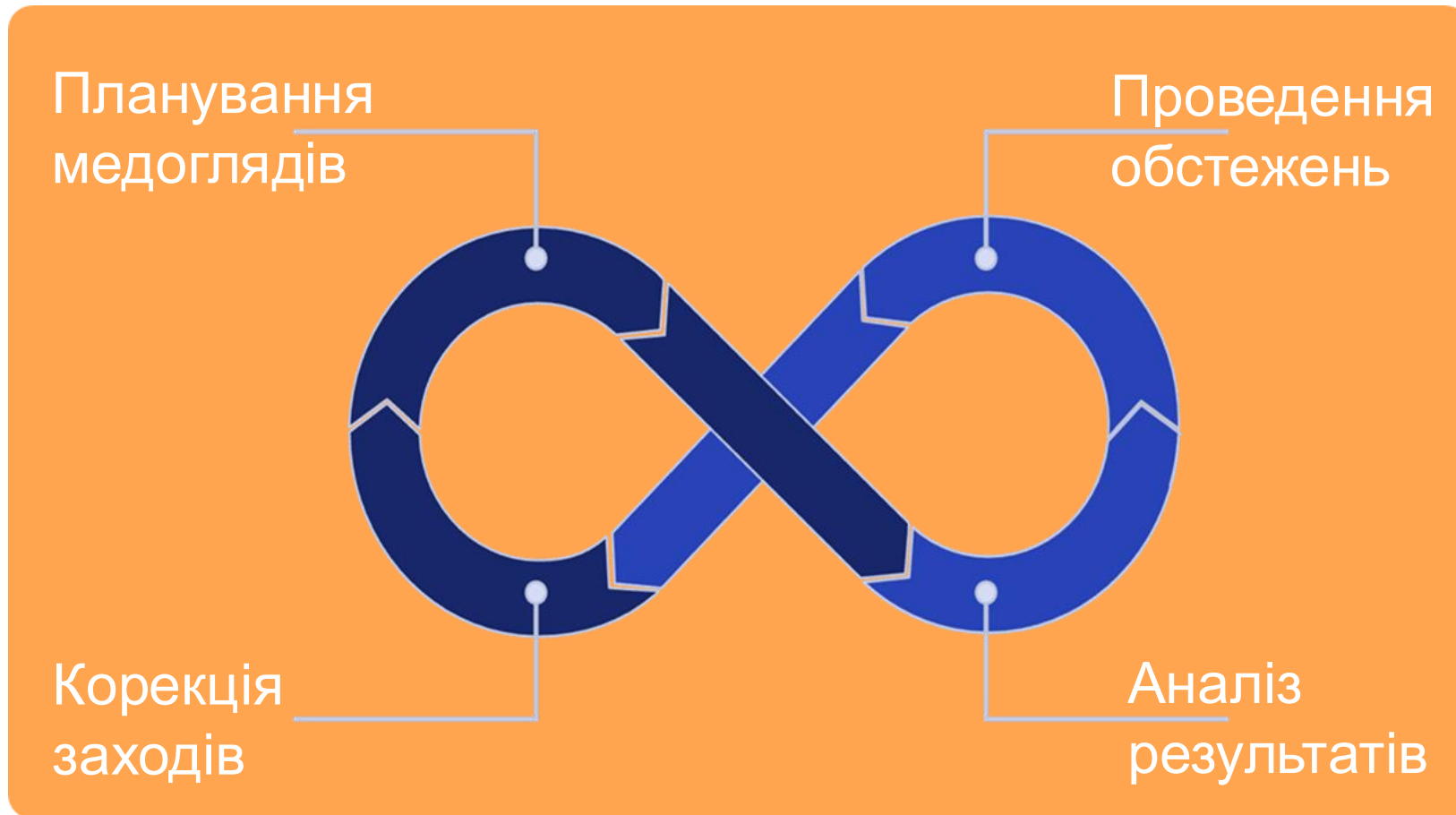

Позачерговий

Позачерговий медогляд працівників роботодавець зобов'язаний провести власними коштами:

1. за заявою працівника, якщо він вважає, що погіршення стану його здоров'я пов'язане з умовами праці;
2. за ініціативою роботодавця, якщо стан здоров'я працівника не дозволяє йому виконувати свої трудові обов'язки;
3. на вимогу посадових осіб територіального органу Держпраці (п. 3 розд. II Порядку № 1393)

Практичні поради для служби охорони праці

Експертус
ОХОРОНА ПРАЦІ

Дізнавайтеся першими
ВАЖЛИВІ НОВИНИ
та скачайте **експертні**
документи в один клік

FACEBOOK

TELEGRAM